

W. B.

Pierwszy Międzynarodowy Kongres Prawa Procesowego Cywilnego

Palestra 22/2(242), 68-70

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

skutki wojny inaczej, niż zaplanował, pokierowały dalszym przebiegiem jego kariery zawodowej. Nie zniechęciło go to jednak do podjęcia nowej, zgoła innej działalności. Trudne lata odbudowy kraju wciągnęły go w realizację innych zadań. Z całym oddaniem i poświęceniem zajął się organizacją szkolnictwa zawodowego w PRL oraz działalnością pedagogiczną, która dawała mu wiele satysfakcji. Nigdy jednak nie zaprzestał wykonywania swego umiłowanego zawodu obrońcy, który był jego główną pasją życiową i który go zawsze absorbował całkowicie.

Pracowite życie adw. dra J. Biernackiego, do końca aktywnego i działającego, przerwała nagła śmierć. Spoczął na zawsze na cmentarzu Św. Jerzego w Toruniu, który po rodzinnej Warszawie był mu najbliższym z wszystkich miast, w których żył, pracował i działał, zawsze przy tym *pro publico bono*.

adw. Tadeusz Mierzejewski

NOTATKI

1.

Pierwszy Międzynarodowy Kongres Prawa Procesowego Cywilnego

W dniach od 27 sierpnia do 4 września 1977 r. odbył się w Gandawie Pierwszy Międzynarodowy Kongres Prawa Procesowego Cywilnego,¹ zorganizowany przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Gandawie pod auspicjami Międzynarodowego Instytutu Prawa Sądowego² i pod hasłem: „O sąd o ludzkim obliczu”.³ Okazją do zorganizowania Kongresu stała się dziesiąta rocznica przyjęcia belgijskiego kodeksu sądowego.⁴ Pracami przygotowawczymi oraz przebiegiem Kongresu kierował komitet organizacyjny, którego przewodniczącym był komisarz królewski do spraw reformy sądowej prof. dr Ernest Krings a sekretarzem generalnym — prof. dr Marcel Storme, kierownik katedry postępowania cywilnego Uniwersytetu w Gandawie. Należy zaznaczyć, że od profesora Storme’a wyszła idea zorganizowania Kongresu i że na jego barkach spoczął główny trud realizacji tej idei.

Przygotowania do kongresu rozpoczęły się przeszło dwa lata przed jego otwarciem i polegały — jeśli chodzi o stronę merytoryczną — na ustaleniu tematów referatów generalnych oraz na sporządzeniu listy referentów zarówno generalnych

¹ Należy zaznaczyć, że w okresie po drugiej wojnie światowej odbyło się już pięć innych kongresów prawa procesowego cywilnego (Florencja, Wiedeń, Wenecja, Ateny i Meksyk), które również miały charakter międzynarodowy i tak były określane.

² Instytut ten został powołany do życia w 1972 r. w Meksyku. Jego przewodniczącym jest prof. N. Alcalá-Zamora y Castillo (Meksyk), a sekretarzem generalnym prof. V. Denti (Włochy).

³ W ten sposób tłumacząc zwrot francuski *pour une justice à visage humain*, niemiecki *für ein Gericht mit menschlichem Antlitz* i angielski *towards a justice with a human face*.

⁴ Belgijski kodeks sądowy (*code judiciaire*), czyli kodeks postępowania cywilnego, został wprowadzony ustawą z dnia 10 października 1967 r., wszedł zaś w życie z dniem 1 listopada 1970 r.

jak i krajowych lub regionalnych. Przyjęto dwanaście tematów referatów generalnych. W wyniku zwrócenia się do procesualistów cywilnych szeregu krajów referenci generalni otrzymali przeszło sto czterdzieści referatów krajowych z trzydziestu ośmiu państw, głównie europejskich (20) i amerykańskich (7). W rezultacie sto trzy referaty krajowe dotyczyły krajów europejskich, a dziewiętnaście — amerykańskich, przy czym odnotować tu należy jako rzecz interesującą udział procesualistyki japońskiej (6 referentów i 8 referatów) oraz australijskiej (4 referentów i 5 referatów).

Udział w Kongresie wzięli przedstawiciele około pięćdziesięciu krajów w liczbie blisko trzystu. Liczba ta nie obejmuje referentów generalnych, przewodniczących sesji, członków komitetu organizacyjnego i osobistości oficjalnych.

Z przytoczonych danych liczbowych wynika, że Kongres zakrojony był na szeroką skalę i zgodnie ze swoją koncepcją miał charakter międzynarodowy, przedstawiane zaś na nim referaty generalne dały w sposób porównawczy mniej lub bardziej szerokie ujęcie poruszonych w nich tematów. Z drugiej jednak strony Kongres nie był w pełni reprezentatywnym zgromadzeniem światowej procesualistyki cywilnej, a wygłoszone na nim referaty nie mogły dać pełnego obrazu poruszonej w nich problematyki w przekroju światowym. Znalazło to swój wyraz m.in. w przemówieniu inauguracyjnym prof. Storme'a, w którym wyraził on żal z powodu nikłego udziału w przygotowaniu Kongresu oraz braku na nim przedstawicieli Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych. Również udział w pracach Kongresu procesualistyki francuskiej ograniczał się do przygotowania jednego z referatów generalnych i do obecności jedynie autora tego referatu. Niektórzy referenci generalni wyraźnie zaznaczyli, że opracowania swoje oparli na tych tylko materiałach, które zostały im dostarczone przez referentów krajowych, prosząc przy tym o sprostowania i uzupełnienia w toku dyskusji. W rzeczy samej, dyskusja nad referatami generalnymi wniosła wiele, jeśli chodzi o szersze naświetlenie poszczególnych tematów.

A oto tytuły referatów generalnych i autorzy tych ostatnich: Zasady naczelnego prawa procesowego cywilnego (prof. dr W. J. Habscheid, Würzburg — Genewa), Międzynarodowe postępowanie cywilne (prof. dr W. Grunsky, Bielefeld), Postępowanie dowodowe (prof. dr G. A. Micheli, Rzym i prof. dr M. Taruffo, Pawia), Postępowanie apelacyjne (prof. dr J. A. Jolowicz, Cambridge), Pomoc prawna (prof. dr V. Denti, Pawia), Humanizacja procesu cywilnego (prof. dr V. Fairén Guillén, Walencja i prof. dr A. Gelsi Bidart, Montevideo), Przyspieszenie postępowania (prof. dr J. Jacob, Londyn), Postępowanie w sprawach drobnych (prof. dr H. W. Fasching, Wiedeń), Zadania i kompetencje sędziego (prof. dr B. Connen, Paryż), Powoływanie sędziów (prof. dr H. Fix Zamudio, Meksyk), Zadania prokuratora w procesie cywilnym (prof. dr E. Vescovi, Montevideo), Prawnicy i paraprofesjonaliści (prof. dr. Y. Taniguchi, Kioto).

Znaczny i widoczny był udział w pracach Kongresu procesualistów polskich. Przygotowali oni (prof. dr. J. Jodłowski, prof. dr W. Siedlecki, prof. dr E. Wengerek, prof. dr W. Broniewicz, sędzia SN doc. dr K. Piasecki, doc. dr M. Jędrzejewska i doc. dr A. Zieliński) osiem referatów, po większej części regionalnych, tj. dotyczących prawa procesowego cywilnego europejskich państw socjalistycznych. Obradom pierwszej sesji roboczej w dniu 29.VIII.1977 r. przewodniczył prof. dr J. Jodłowski. W obradach uczestniczyli ponadto prof. dr E. Wengerek, prof. dr W. Broniewicz i sędzia SN doc. dr K. Piasecki. W dyskusji zabrał głos prof. dr E. Wengerek (nad referatami prof. dra Habscheida oraz prof. dra Fairén Guil-

léna i prof. dra Gelsi Bidarta, jak również prof. dr J. Jodłowski (nad referatem prof. Vescoviego).

Obrady Kongresu trwały pięć dni. Uroczyste posiedzenia inauguracyjne i końcowe odbyły się w auli Uniwersytetu w Gandawie, a obrady robocze — w Międzynarodowym Centrum Kongresowym miasta Gandawy. Na posiedzeniu inauguracyjnym słowo powitalne wygłosił m. in. minister sprawiedliwości Belgii R. van Elslande, a na posiedzeniu końcowym przemówił do uczestników Kongresu premier L. Tindemans.

Referaty generalne, głosy w dyskusji oraz inne materiały kongresowe zostaną opublikowane w specjalnym wydawnictwie. W ten sposób zostanie utrwalony zasadniczy dorobek Kongresu. Bez popadania w przesadę można stwierdzić, że dorobek ten, obejmujący także referaty krajowe, które w znacznej mierze zostały już lub zostaną upowszechnione, jest ogromny. Stanowić on będzie trwałą i nieocenioną wkład w rozwój nauki postępowania cywilnego, dyscypliny, która w ostatnim okresie przeżywa niezwykły rozkwit i budzi coraz żywsze zainteresowanie świata prawniczego.

W. B.

2.

III Krajowe Sympozjum pt. „Seksuologia i prawo karne” w Jabłonie

Coraz częściej w naszym kraju organizowane są zjazdy ogólnokrajowe, które obejmują tematykę naukową na styku różnych nauk. Sprowadzają się one z reguły do bardzo pożytecznej wymiany poglądów naukowców i praktyków, niejednokrotnie przedstawicieli różnych zawodów oraz specjalności. Tego rodzaju spotkania inspirują dalszy rozwój różnych dziedzin wiedzy i z reguły przynoszą duży pożytek praktyczny.

Z tych też powodów należy z dużym uznaniem powitać inicjatywę zorganizowania III Krajowego Sympozjum pt. „Seksuologia i prawo karne” w Jabłonie w dniu 14.XI.1977 r. przez Koło Seksuologii i Patologii Więzi Międzyludzkich przy Zarządzie Głównym Towarzystwa Planowania Rodziny i Zakład Seksuologii Akademii Medycznej w Krakowie.

Obrady toczyły się w zabytkowym pałacu PAN. Przewodniczyli im prof. dr med. Bolesław Popielski oraz doc. dr hab. Kazimierz Imieliński. W Sympozjum wzięło udział kilkudziesięciu lekarzy i psychologów oraz — w charakterze zaproszonych gości i zarazem referentów — przedstawiciele zawodów prawniczych: sędzia Sądu Najwyższego dr T. Majewski, przedstawiciel Prokuratury Generalnej PRL prok. J. Eksner, doc. dr M. Filar z Wydziału Prawa Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu, prezes NRA adw. dr Z. Czeszejko i adw. dr Juliusz Leszczyński, członek Zespołu Adwokackiego Nr 9 w Łodzi.

W toku obrad wygłoszono szereg referatów naukowych o tematyce zarówno prawniczej jak i lekarskiej. Były to (w kolejności wygłaszania): referat prof. B. Popielskiego „Seksuologia i prawo karne”, prok. J. Eksnera „Karnoprocesowa problematyka ścigania sprawców zgwałceń”, adw. J. Leszczyńskiego „Obrona w sprawach o przestępstwa seksualne”, sędziego SN T. Majewskiego „Aktualne zagadnienia orzecznictwa sądowego w sprawach o przestępstwa seksualne”, prezesa NRA